

РЕШЕНИЕ

№ 643

гр. София, 04.02.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 24.01.2020 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Доброслав Руков

ЧЛЕНОВЕ: Красимира Желева

Калинка Илиева

при участието на секретаря Кристина Петрова и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **13141** по описа за **2019** година докладвано от съдия Доброслав Руков, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 63, пр. 2 от ЗАНН, във връзка с чл. 208 и следващите от АПК.

Делото е образувано по жалба на [фирма], [населено място], чрез адвокат С. против решение № 243087 от 14.10.2019 г., постановено по наказателно от административен характер дело № 14685/2019 г. на Софийски Районен Съд – Наказателно отделение, 11 състав, с което е потвърдено наказателно постановление № 23-002953/29.08.2019 г., издадено от Директора на Дирекция „Инспекция по труда”, Софийска област.

С оспореното НП на касатора, на основание чл. 413, ал. 2 от Кодекса на труда (КТ) е наложено административно наказание „имуществена санкция“ в размер на 1500 лева, за неизпълнение на законово задължение по чл. 281, ал. 4 КТ, във връзка с чл. 16, ал. 1, т. 7 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ), във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 6 от Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд (наричана за краткост по-надолу само Наредбата).

В жалбата е визирано, че решението на СРС-НО е незаконосъобразно и неправилно. Като основен порок се сочи, пропускът на проверяващите органи да установят самоличността на лицето Р. Н., по предвидения в закона ред - чрез изискване на документ за самоличност. Инвокирани са доводи, че не е било установено това лице

да е извършвало някакъв вид трудова дейност в сервиза, нито преди, нито по време на проверката. Твърди се, че при положение, че не е установена самоличността на лицето, не е възможно да се направи извод, че същото не притежава съответните знания и умения, съответстващи на дейността, извършвана в проверявания обект. На следващо място е посочено, че Р. Н. не бил в трудови правоотношения с [фирма], поради което дружеството не е възможно да не е изпълнило спрямо него определени законови задължения, свързани с осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Според касатора, в съставения протокол за извършената проверка никъде не е посочено неизпълнение на законово задължение от страна на дружеството, заради което е ангажирана и административно-наказателната му отговорност в конкретния случай. На последно място се сочи, че АУАН е съставен при наличие на съществени нарушения на процесуалните правила, защото не е отразен ЕГН на свидетеля по съставянето му.

Искането до съда е за отмяна на решението на СРС, както и на НП.

По време на проведеното по делото открито заседание касаторът не се представлява от адвокат С., който поддържа жалбата.

Ответникът, чрез юрисконсулт В. оспорва жалбата и счита същата за неоснователна.

Представителят на СГП, счита жалбата по същество за неоснователна.

Административен Съд С. – град, XXIII касационен състав, след като взе предвид и обсъди по отделно и в съвкупност наведените от касатора доводи, тези на пълномощника на ответника и на представителя на СГП и събраните в хода на първоинстанционното производство доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

За да постанови решението си районният съд е събрал писмени и гласни доказателства и въз основа на тях е приел за установени обстоятелствата, които са от значение за спора.

В мотивите на оспореното решение е отразено, че на 02.07.2019 г. длъжностни лица при Дирекция „Инспекция по труда”, Софийска област извършили проверка по спазване на трудовото законодателство в обект – автосервиз, находящ се в [населено място], [улица], стопанисван от дружеството-жалбоподател. На място било установено лицето Р. В. Н.. В саморъчно попълнена декларация той е потвърдил, че се намира в обекта, във връзка с оказване на помощ на приятел. До приключване на проверката, за същия не е установено да е бил инструктиран първоначално или периодично, съгласно изискванията на чл. 16, ал. 1, т. 7 от ЗЗБУТ, във връзка с чл. 11, ал. 1, т. 6 от Наредбата. В предприятието имало утвърдена програма за провеждане на инструктажи – със заповед № 14/02.01.2019 г., включително и конкретно посочено длъжностно лице, което е било натоварено със задълженията по извършването на инструктажите – И. А. Л..

Във връзка с направените констатации е съставен Акт за установяване на административно нарушение (АУАН) № 23-002953/26.07.2019 г., връчен на представител на сочения за нарушител, който го е подписал без възражение.

В законоустановения тридневен срок не са постъпили писмени възражения.

Въз основа на АУАН е издадено и процесното НП.

СРС, преценявайки събраните доказателства, е направил изводи за това, че НП издадено при съответствие с материално-правни разпоредби, поради което го е потвърдил.

Административен Съд С. – град, XXIII касационен състав, след като обсъди доводите

на страните и прецени събраните по делото доказателства, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: За постановяването на оспореното решение касаторът е бил уведомен чрез изпращане на съобщение, което е получено на 24.10.2019 г. Жалбата е подадена чрез Софийски Районен Съд на 07.11.2019 г. /вх. № 1071663/, т.е. в рамките на 14-дневния преклузивен срок по чл. 211, ал. 1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна и срещу съдебен акт, който е бил неблагоприятен за нея и следователно е подлежащ на оспорване. Във връзка с изложеното следва да се приеме, че жалбата е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество, тя е основателна.

Районният съд е изследвал релевантните за спора обстоятелства, излагайки съответстващи на установените факти правни мотиви. Разпитан е актосъставителя и са обсъдени събраните писмени доказателства.

За да достигне до постановения краен резултат от спора, СРС е приел, че АУАН и НП са издадени от компетентни органи, в предвидената от закона писмена форма и съдържание – чл. 42 и чл. 57 ЗАНН, както и при спазване на предвидения за това процесуален ред. Налице е и редовна процедура по връчването на АУАН на жалбоподателя.

Съдът е приел, че дружеството не е изпълнило задължението си по чл. 16, ал. 1, т. 7 ЗЗБУТ. Тази разпоредба разширява кръга на лицата по чл. 281, ал. 4 КТ, като забранява на места, където съществува сериозна или специфична опасност за здравето и живота, да се допускат лица, които не са подходящо инструктирани. В този смисъл, от една страна КТ забранява полагане на труд от тази категория лица, а от друга – ЗЗБУТ забранява достъпа им до тази категория обекти, с оглед наличието на завишен риск за живота и/или здравето им. Според СРС, констатираната липса на формално трудово правоотношение между дружеството-работодател и установеното на място лице е без правно значение в случая.

Настоящият състав на касационната инстанция, не споделя изводите на СРС по следните съображения.

От описанието на нарушението, отразено в НП се създава впечатление, че санкцията е наложена на дружеството за това, че е допуснало до работа даденото лице без начален инструктаж, тъй като такъв не е документиран. Според административно-наказващият орган [фирма] е имало задължението да осигури провеждането на инструктажи по безопасност и здраве при работата на лицата, които посещават производствените звена на предприятието.

Приложената като основание за издаване на НП разпоредба на чл. 413, ал. 2 от КТ предвижда налагане на имуществена санкция на работодател, който не изпълни задълженията си за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Тази формулировка е обща и за законосъобразното ангажиране отговорността на даден субект изисква в АУАН и в НП да е описано конкретно кое разписано в действаща правна норма задължение не е изпълнено от работодателя в дадения случай. Общото правило въведено с чл. 281, ал. 1 от КТ е, че всички работници и служители се инструктират и обучават по безопасните методи на работа. В чл. 281, ал. 4 от КТ е въведено изискването, да не се допускат на работа лица без необходимите знания и умения, които се предвиждат в правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труда в предприятието. В чл. 281, ал. 5 от КТ е предвидено като задължение на работодателя да организира провеждането на периодично обучение

или инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при условия и по ред, определени с наредба на министъра на труда и социалната политика. Така още в КТ е направено разграничение между изискването да се допускат до работа само лица с необходимите знания и умения и задължението да се организира обучението и инструктажа на работниците и служителите. Издадената Наредба № РД-07-2/16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд във връзка с чл. 281, ал. 5 от КТ също прави такова разграничение. В чл. 3 от Наредбата е въвежда императивното изискване към работодателя да не допуска до работа работник и служител, който не притежава необходимите знания и умения и/или не е инструктиран по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, а в чл. 2, ал. 1 от същата е разписано задължението на работодателя да осигурява на всеки работещ подходящо обучение и/или инструктаж по безопасност и здраве при работа в съответствие със спецификата на професията/извършваната дейност и на работното място, като отчита възможните опасности и резултатите от оценката на риска на съответното работно място.

Инструктажите, независимо от вида им по чл. 10, ал. 3 от Наредбата, сред които е и инструктажа на всички други лица, които ще посещават производствени звена на предприятието, съгласно чл. 11, ал. 1, т. 6 от Наредбата се провеждат от длъжностни лица с подходящо образование, като се отчитат характерът на изпълняваната работа, конкретните условия на работното място и съществуващият професионален риск по ред и при условия, определени от работодателя. Съгласно чл. 11, ал. 5 от Наредбата, инструктажите, проведени по реда на същата се документират в Книги за инструктажи съгласно приложение № 1. При конкретната проверка в обекта на дружеството такава книга за начален инструктаж е представена на проверяващите, което заявява и актосъставителя при разпита му като свидетел. Копие на страници от тази инструктажна книга са приложени в преписката, тя е посочена като доказателство за установеното в АУАН и е видно и безспорно, че в нея фигурират данните на инструктираните лица и подписите им като инструктирани, както и подпис на лицето, извършило началния инструктаж.

Изложеното мотивира състава на касационната инстанция да приеме, че според описанието на нарушението в АУАН и НП, в случая не може да бъде ангажирана административно-наказателната отговорност на дружеството.

Анализът на посочените по-горе норми налага извода, че законодателят е предвидил задължение за работодателя да осигурява провеждането на инструктажи по безопасност и здраве при работа на всички лица посочени в чл. 11, ал. 1, т. 1-6 от Наредбата и че инструктажите се провеждат от длъжностни лица с подходящо образование по ред и при условия, определени от работодателя.

От тук следва, че след като са създадени такива условия, за неизпълнението на задълженията по провеждане и документиране на инструктажите по безопасност и здраве не може да бъде наказан работодателят, а определеното от него длъжностно лице. Работодателят има единствено задължение да осигури провеждането на инструктажа, т.е. да извърши действия по неговото обезпечаване като определи съответното длъжностно лице, което да го извърши. В случая [фирма] е изпълнило това си задължение, като е определило лицето, което да извършва инструктажите - И. А. Л..

Работодателят, съгласно чл. 11, ал. 1 от Наредбата има задължението да осигурява провеждането на инструктажите по безопасност и здраве, да определи реда, по който те да се извършват, както и лицата, отговарящи за провеждането им и за тяхното точно и пълно отразяване в книгата за инструктажи, според чл. 11, ал. 2 и ал. 5 от Наредба. Самото документиране на инструктажа не е задължение на работодателя, респективно той не може да бъде субект на такъв вид неизпълнение на законово задължение. Аргумент в подкрепа на този извод се открива и в разпоредбата на чл. 413, ал. 2 от КТ, според която работодател, който не изпълни задълженията си за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, се наказва. Както беше посочено по-горе, от описанието на нарушението в НП, може да се направи извод, че неговата административно-наказателна отговорност не е ангажирана за това, че не е осигурил условия за провеждане на инструктажи, а за това, че на лицето Р. Н., който се е намирал в производственото помещение по време на проверката не е бил извършен инструктаж и документиран инструктаж от лицето, на което са били възложени тези задължения.

Във връзка с изложеното, настоящият съдебен състав намира, че [фирма] не би могло да бъде привлечено към административно-наказателна отговорност за вмененото му неизпълнение на законово задължение, във връзка с непровеждането и недокументирането на инструктаж по чл. 11, ал. 1, т. 6 от Наредбата.

За пълното, касационната инстанция намира, че в цифровата квалификация на нарушението е направена привръзка, която не кореспондира с обстоятелствената му част, описваща състава на нарушението. Съгласно чл. 281, ал. 4 от КТ, не се допускат на работа лица без необходимите знания и умения, които се предвиждат в правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труда в предприятието, а според чл. 16, ал. 1, т. 7 от ЗЗБУТ, работодателят е длъжен да не допуска до местата, където съществува сериозна или специфична опасност за здравето и живота, лица, които не са подходящо обучени, инструктирани и екипирани. В случая не става изобщо ясно, какви знания или умения е следвало да притежава Н., които биха могли да бъдат основание за допускането му до работа (независимо от факта, че не е констатирано той да е осъществявал трудова дейност – и според свидетелските показания на актосъставителя). От друга страна не става също ясно, каква сериозна или специфична опасност за здравето и живота на работниците е съществувала в предприятието, които да са пречка за присъствието на Н. там.

Конкретните нарушения, за които се налага административно наказание, следва да бъдат запълнени от текстовете на закона. В случая това не е направено, нито в АУАН, нито в НП. Чрез този пропуск се нарушават императивните изисквания на чл. 42, т. 6 и чл. 57, ал. 1, т. 4 от ЗАНН, създавайки се неяснота относно състава на нарушението, което се твърди, че е извършено. При това положение и възможността за упражняване на съдебен контрол върху материалната законосъобразност на издаденото наказателно постановление е ограничена. Разпоредбата на чл. 57 от ЗАНН безусловно е императивна, тъй като осигурява правото на привлечения към административно-наказателна отговорност да знае точно какво административно нарушение се твърди, че е извършил, за да може да организира защитата си в пълен обем. В акта за установяване на административно нарушение и в наказателното постановление, издадено въз основа на този акт, трябва да съществува единство, както между посочените като нарушени законови норми, така и между словесното описание на нарушението и посочения като нарушен закон. Съдът не може да санира пороци на

АУАН и на НП, и то най-вече такива, нарушаващи правото на защита на сочения за нарушител, защото по този начин, би нарушил един от основните принципи на наказателното правораздаване – да осигурят на страните в съдебното производство равни процесуални права.

Съдът не намира за основателни наведените в касационната жалба оплаквания, касаещи неустановяването на самоличността на Р. Н., чрез изискване на документа му за самоличност. В случая проверката е извършена на 02.07.2019 г., като представител на дружеството е представил документи в Дирекция „Инспекция по труда“, Софийска област на 26.07.2019 г., без изобщо да направи възражение, че лицето установено по посещението на инспекторите не е това, за което то се е представило в попълнената от него саморъчна декларация. Възражения в този смисъл не са направени и във връзка с издадения АУАН.

Що се касае до непосочването на ЕГН на свидетеля по съставяне на АУАН, настоящият съдебен състав намира този пропуск за несъществен и като такъв не може самостоятелно да бъде основание за отмяна на издаденото въз основа на АУАН НП.

Предвид на гореизложеното, съставът на Административния съд, разгледал касационната жалба, намира, че оспореното решение е неправилно и следва да бъде отменено, като по същество се отмени и процесното НП.

С оглед изхода на спора на ответника се дължат разноски. Такива не са поискани от касатора, поради което съдът не дължи присъждането им.

Водим от горното и на основание чл. 221, ал. 2, пр. 2 от АПК, **Административен Съд С. – град, XXIII касационен състав,**

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на [фирма], [населено място], чрез адвокат С. решение № 243087 от 14.10.2019 г., постановено по наказателно от административен характер дело № 14685/2019 г. на Софийски Районен Съд – Наказателно отделение, 11 състав, като вместо него постановява:

ОТМЕНЯ наказателно постановление № 23-002953/29.08.2019 г., издадено от Директора на Дирекция „Инспекция по труда“, Софийска област, с което на касатора на основание чл. 413, ал. 2 от Кодекса на труда е наложена „имуществена санкция“ в размер на 1500 лева, за неизпълнение на законово задължение по чл. 281, ал. 4 КТ, във връзка с чл. 16, ал. 1, т. 7 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд

Решението е окончателно.